

A HTMT HÍREI

Új előadássorozatot indít a Kolozsvári Akadémiai Bizottság

Új előadássorozatot indít a Kolozsvári Akadémiai Bizottság, amelynek neve Artes Liberales. A hét szabad mesterség/művészet (septem artes liberales) tanegységei az antikvitásban gyökereznek, ám a középkorban teljességek ki, és nyertek szimbolikus töltetet: a hetes szám egyfajta teljességet, egyetemességet fejezett ki, az ars egyaránt jelentett művészi tehetséget és alapos tudást, magában foglalta tehát mind a kreativitást, mind a szisztematikus gondolkodást. [...] Az Artes Liberales előadássorozat első előadója Bitay Enikő, az MTA külső tagja. Előadásának címe: Az anyagtudomány az interdiszciplináris kutatások fókuszában. Dátum: 2021. október 8-án 18.00 órától. Csatlakozás az alábbi linken...” Forrás: Kab.ro: [teljes cikk > teljes cikk 2 >](#)

Egyed Ákos történést és Ferenczes István írórt Prima Primiissima Díjra jelölték

Nyilvánosságra hozták szerdán a 2021. évi Prima Primiissima Díj tíz kategóriájának három-három jelöltjét. A magyar tudomány kategóriában Egyed Ákos erdélyi történészre, irodalom kategóriában pedig Ferenczes István íróra, költőre is szavazhat a közönség, illetve a kuratórium tagjai. Egyed Ákos 1929-ben született a Kovászna megyei Bodoson, jelenleg Kolozsváron él. A Magyar Tudományon Akadémia külső tagja az 1848-as erdélyi forradalommal és Erdély 1867-től 1914-ig terjedő történetének kutatására irányulnak... [...] Ferenczes István Csíkpálfalván született 1945-ben. 1997-ben Csíkszeredában megalapította a Székelyföld kulturális folyóiratot, a Hargita Kiadóhivatalt, amelynek 2010-es nyugdíjazásáig főszerkesztője, illetve igazgatója volt. Eddig több mint 20 könyve jelent meg...” Forrás: Maszol.ro: [teljes cikk >](#)

SZERBIA/VAJDASÁG

Felmérés a külhoni magyar közösségek anyanyelvhasználatáról

Do you speak Magyar? Ez annak a programnak az elnevezése, amit a Magyar Írószövetség Szociográfiai Szakosztálya indított. A külhoni magyar közösségek anyanyelvhasználatát vizsgálják, beleértve például azt is, hogy hány magyar író tevékenykedik az anyaországon túli területeken. A kutatásokról Horváth Júlia Borbála, a szakosztály elnöke a 69. Kanizsai Írótáborban számolt be. Ott beszélgettünk vele. [...] Éppen most jöttem vissza a Felvidékről, ott kezdtük el a munkát. Ez azért történt így, mert a magyar szociográfia bölcsője tulajdonképpen a Felvidéken van, ott kezdődött a kutatás az 1930-as években. [...] A felvidéki Várhosszúréten, ahol most voltunk, azt néztük, hogy hány elhagyatott ház van, s oda kik költöznek be. Hány idegennyelvű család költözik oda, akik addig nem voltak ott, ők hogyan viselkednek? Hogyan viszonyulnak hozzájuk a helyiek? Ilyen nyomás alatt hogyan tudják a magyar identitásukat megtartani?...” Forrás: Vajma.info: [teljes cikk >](#)

Ismét kivitelezőt keresnek az 1944/45-ös ártatlan áldozatok emlékművének felállítására Újvidéken

Újvidék építési telkekkel és beruházásokkal foglalkozó városi igazgatósága ismét pályázatot írt ki az 1944/45-ös ártatlan áldozatok emlékművének és talapzatának felállítására - írja a 021.rs portál. Az emlékművet a szövegben végig vitatott emlékműnek nevezi. A nyilvános felhívást azután jelentették meg, hogy az előzőre, amelyet szeptember derekán írtak ki, senki sem jelentkezett. [...] A tervek szerint a Szilágyi László akadémikus szobrász által készített márványszobrot kell elhelyezni az említett területen. Az emlékmű felállítását 2016-ban kezdeményezte a Vajdasági Magyar Szövetség. Az előző összetételű ellenzék, elsősorban a Szerb Radikális Párt (SRS) és a Demokrata Párt (DS), több alkalommal elmondta, hogy az 1944/45-ös ártatlan áldozatok emlékműve problematikus, mivel a kezdeményezéshez mellékeltek az áldozatok névsorát is, akik között szerintük több olyan személy szerepelt, akit elítéltek a második világháborúban Újvidéken elkövetett bűncselekményért, mint a fasiszta erők vagy a csatlósaiak tagjait...” Forrás: Vajma.info: [teljes cikk >](#)

A MTTK-tanévnyitója

Ötvennyolc éves diák kezdi meg tanulmányait négy szakon Szabadkán, a Magyar Tannyelvű Tanítóképző Karon. Október 1-jén ünnepélyes tanévnyitó keretében köszöntötték az elsőéves hallgatókat a kar dísztermében. Dr. Pintér Krekity Valéria oktatási dékánhelyettes, az MTA külső köztestületének tagja üdvözölte az elsőéveseket... [...] Egyébként a Magyar Tannyelvű Tanítóképző

Kar az idén ünnepli fennállásának 15. évfordulóját, illetve a szabadkai tanítóképzés 150. évfordulóját...” Forrás: Hetnap.rs: [teljes cikk >](#)

Videó: Silling Léda és Silling István könyvbemutatója

Az érdeklődők Silling Léda: Vajdasági vásárok és vásározkók című néprajzi monográfiát, Silling István: Duna menti életünkről című tanulmánykötetet és a kettejük által írt Nyugat-bácskai Szűzanya-émlékek című, képekkel illusztrált könyvet tekinthették meg Bácskerteszen. A szerzők az MTA külső köztestületének tagjai. A könyvek a Forum Könyvkiadó gondozásában jelentek meg. Kötetében Silling Léda elsősorban Vajdaság területére, hangsúlyosan három városra, Újvidék, Zombor és Szabadka vásártörténetére koncentrál, de kitekintéssel van Bánát és Szerémség vásárait is. „Vannak részfejezetek, fejezetek a könyvben, de én a vásárok monográfiájának neveztem el. Silling István Duna menti életünkről című kötetében állandó kutatási területe Nyugat-Bácska. A négy fejezetbe többek között az elődökről esik szó, akik munkásságukkal megalapozták a néprajzkutatást a vidéken, továbbá a nyugat-bácskai magyarok sorskérdéseiről a 20. Században. A szerző kedvenc része az utolsó fejezet, melyben a népi vallásossággal foglalkozik...” Forrás: Pannonrtv.com: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

Lezajlott a Hegyesi LITERATúra 2021

Lezajlottak a Hegyesi LITERATúra 2021 rendezvényei a kishegyesi Helyi Közösség, a Petőfi Sándor Művelődési Egyesület és a Kishegyesi Könyvtár közös szervezésében. A könyvbemutató előtt sor került az Aranyeső vers- és prózamondó versenyre, a könyvtár falán az emléktáblát is megkoszorúzták és Pap József, Podolszki József és Bogdán József alkotásaiból összeállított kiállítást is megnyitottak a rendezvény keretében, a nap pedig a Mécsvirág koncertjével zárult. [...] Celler Kiss Tamás A mérgezett gyalog című könyvének bemutatója... [...] A szerzővel megejtett beszélgetés során kiderült, hogy a verseskötet valójában egy a 60-as években lejátszott sakkparti lépéseit követi...” Forrás: Vajma.info: [teljes cikk >](#)

Gyászír: Dr. Varga Zoltán (1935–2021) emlékére

Dr. Varga Zoltánnal jó volt interjút készíteni. A nyolcvanas évek végén, a kilencvenes évek elején számtalan alkalommal nyilatkozott lapunknak a magyar nyelv oktatásáról, a pedagógusképzés jövőjéről, az oktatásügyben tapasztalt jogtiprásokról. Csantavéren született 1935-ben, a szabadkai Magyar Vegyes Főgimnáziumban érettségizett, az újvidéki Pedagógiai Főiskolán szerzett oklevelet, majd az Újvidéki Egyetem Bölcsészettudományi Karán Magyar nyelv és irodalom szakos tanári diplomát. 1991-ben az Újvidéki Egyetemen megszerezte a filológiai tudományok doktora címet... [...] Számos tudományos közleményt, cikket, tanulmányt publikált, több mint 30 tankönyv szerzője, szakvéleményezője, fordítója, lektora volt. A Sorsunkról, magunkról című sorozatunkban 1991. augusztus 13-án jelent meg Mit ér az ember ha magyar „népképviselő” című szerzői írása. Ebben akkori belgrádi tapasztalatairól, valamint a magyar mint környezetnyelv elnevezésű tantárgy megszüntetéséről is írt, amelyet a nyolcvanas évek második felétől mind kevesebb iskolában szerveztek meg...” Forrás: Magyarso.rs: [teljes cikk >](#)

Látványosság Tóthfaluban: Mini Délvidék

Térségünk legszebb épületeit ezentúl egy helyen is meg lehet tekinteni. A bácsi vár, az aracsi pusztatemplom, Versec és Újlak, az újvidéki Mária neve templom, a pétervárad fordított óra, a szendrői, a galambóci, a zimonyi és a nándorfehérvári, valamint az egykori szabadkai vár és természetesen a tóthfalui templom kicsinyített mása egy körbesétálható, 50 x 25 méteres telken kapott helyet, folyók, hegyek és síkságok ölelésében. [...] A Mini Délvidéket bárki bármikor meglátogathatja [...] bíznak benne, hogy földrajz- és történelemórák keretében itt gazdagítják majd tudásukat a gyerekek, és akárcsak a mórhalmi Mini Hungary Park, a tóthfalui Mini Délvidék is népszerű lesz a turisták körében...” Forrás: Hetnap.rs: [teljes cikk >](#)

Múltidéző: Az első szabadkai és becskerekai feministák

A feminista trendek és áramlatok a XX. század legelején, a már egyletbe szerveződött budapesti hölgyek által terjedtek el a déli végeken, pontosabban a magyar feminista mozgalom kiemelkedő alakjának, Glücklich Vilmának (1872—1927) a vidéki előadás-sorozata nyomán. [...] Bácskában elsőként talán Szabadkán találtak termőtalajra a felvilágosult eszmék, Bánátban pedig Nagybecskereken. [...] Korabeli lapértésülések szerint szabadkai előadását „érthetően nagyarányú és sokoldalú érdeklődés” előzte meg. A Bácskai Hírlap részletesen tudósított január 22-ei előadásáról...” Forrás: Hetnap.rs: [teljes cikk >](#)

Felhívás: Várady kiválósági doktoranduszok részére

A Tanácsnak a Várady kiválósági ösztöndíjprogramjáról szóló határozata alapján az a személy pályázhat a Tanács doktoranduszok részére kiírt, 2021–2022. évi ösztöndíjára, aki az alábbi feltételek mindegyikének eleget tesz: Első ízben nyert felvételt a Szerb

Köztársaság területén megvalósuló akkreditált posztgraduális akadémiai doktori képzés bármely évfolyamára, - magyar nyelven végezte általános és/vagy középiskolai tanulmányait... [...] A pályázati kiírás alapján kiosztásra kerülő ösztöndíj száma: 25...”

Forrás: Magyarszo.rs: [teljes cikk >](#)

UKRAJNA/KÁRPÁTALJA

Újabb ukrán-magyar vita

Arra kérte az ukrán kormány energiavállalatának vezetője az Egyesült Államokat és Németországot, hogy szankcionálják az orosz Gazpromot az orosz-magyar gázmegállapodás miatt – írja a Reutersra hivatkozva a portfolio.hu. Ukrajna szerint Oroszország „fegyverként használja az energiaellátást”, ezért meg kell őket büntetni. Amerika és Németország még nem reagált Vitrenkó kérésére, a Kreml „politikai vádaskodásnak” nevezte az ukrán állásfoglalást. A magyar-orosz gázmegállapodás értelmében a Gazprom többé nem Ukrajnán keresztül, hanem Ausztrián és Szerbián keresztül küldi a gázt Magyarországra. Emiatt Ukrajna import-tarifáktól is eselik. [...] Megerősítve, hogy az ukrán nagykövetet bekérették a budapesti Külügyminisztériumba, kijelentette: “Az ukrán külügyminisztérium hasonlóképpen behívja Magyarország nagykövetét Kijevben, hogy tudomására hozza az elvi álláspontunkat” – mondta a szóvivő. [...] Dmitro Kuleba külügyminiszter az ICTV tévécsatorna politikai talkshowjában szerepelve elmondta, hogy Ukrajna már lépett Magyarországgal szemben, ugyanis elnapolta az ukrán-magyar kormányközi gazdasági vegyes bizottság erre a hétre kitűzött ülését...” Forrás: Karpathir.com: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#) [teljes cikk 3 >](#)

Nyíltan uszít a kárpátaljai magyarok ellen a Ternopil Megyei Tanács elnöke

A kárpátaljai magyarság elleni keményebb fellépést sürgetett a minap a Ternopili Megyei Tanács elnöke. A politikushoz méltatlan viselkedés ellen a főügyésznek írt nyílt levélben tiltakozott a Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség (KMKSZ) elnöke. 2021. szeptember 28-án az Ukrajna 24 tévécsatorna egyik műsorában Mihajlo Holovko, a Ternopili Megyei Tanács vezetője a Magyarország és Oroszország között megkötött földgáz szállítására vonatkozó szerződés kapcsán felmerült ellentétekre reagálva kijelentette: „Van magyar diaszpóra, ezért Kárpátalján kicsit keményebben nekik lehetne menni...” Forrás: Kiszo.net: [teljes cikk >](#)

Sikeresen működik az államnyelv ismeretét tanúsító vizsgaközpont az Ungvári Nemzeti Egyetemen

A hatályos törvényeknek megfelelően, az államnyelv szabványainak kérdéseivel foglalkozó Nemzeti Bizottság szervezésében szeptember 14-től tehetik le az ukrán nyelvismeret minősítő vizsgát a köztisztviselői állásra pályázók, valamint ukrán állampolgárságot igénylők az Ungvári Nemzeti Egyetemen működő vizsgaközpontban. [...] „Egyetemünkön szeptember közepétől működik a vizsgaközpont. Az emberek aktívak, három hét alatt több mint 160 személy vizsgázott. A feladatok két részből állnak: 29 tesztkérdésből, valamint egy, 19-20 mondatból álló, meghatározott témájú monológból, például környezetvédelemről vagy közlekedésről. Mindkét feladatkört külön értékeljük. A teszteredményeket automatikusan kiadja a számítógép, a monológot Ukrajna más régióiból származó, hasonló tesztközpontok vizsgáztatói értékelik - nyilatkozta a TV21 Ungvárnak Natalia Venzsinovics, tanszékvezető, ukrán nyelv, UNE...” Forrás: Karpatalja.ma: [teljes cikk >](#)

Idén is alacsony kockázati kategóriában a Rákóczi-főiskola

Az Állami Oktatásminőségi Szolgálat rizikófaktorok alapján rangsorolta az ukrainai felsőoktatási intézményeket – tudatta október 4-én az osvita.ua internetes hírportál. A Rákóczi-főiskola – Kárpátalján egyedülként – alacsony kockázati mutatókkal rendelkezik. Az Állami Oktatásminőségi Szolgálat összesen 304 ukrainai felsőoktatási intézmény esetében végzett kockázatértékelést. Az alacsony kockázati kategóriába mindössze 31 intézmény tartozik...” Forrás: Karpatalja.ma: [teljes cikk >](#)

A KMDFKSZ tisztújító közgyűlése Ungváron

A Kárpátaljai Magyar Diákok és Fiatalkutatók Szövetsége (KMDFKSZ) 2021. szeptember 29-én tartotta soron következő tisztújító közgyűlést az Ungvári Nemzeti Egyetem Ukrán–Magyar Oktatási-Tudományos Intézet Bercsenyi Miklós Könyvtárában. A közgyűlés a napirendi pontok szerint haladt. Első lépésként megejtették a tagfelvételt, melynek értelmében nyolc új aktivistával bővült a diákszervezet, a korábbi évek aktív tagjaiból pedig négyet is főaktivistává avasználhattak. Ezt követően Lőrinc Ingrid, a szervezet elnöke megtartotta elnöki beszámolóját, melyben tájékoztatta a jelen lévő diákokat a KMDFKSZ elmúlt évének történéseiről és sikereiről. Az elnöki beszámoló az elnökségi tagoké, majd az elnökválasztás követte. A leköszönő elnök Makusin Viktort ajánlotta a megüresedett elnöki tisztségre, amelyet a jelenlévő, döntőképes tagság meg is szavazott...” Forrás: Karpataljalap.net: [teljes cikk >](#)

A multik dominálják Erdély gazdaságát

A régió legnagyobb cégei között az autóiparban tevékenykedők és a német tulajdonban levők vannak többségben. A 16 erdélyi megye közül 13-ban külföldi tulajdonú cég a legnagyobb gazdasági szereplő. A három kivételt Hargita, Máramaros és Szeben jelentik. [...] A városi lakosság 92,4 százaléka kizárólag áruházláncokból fogja beszerezni az élelmiszert 2030-ban, állítja egy, a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Minisztérium által megrendelt tanulmány. Urbánus környezetben jelenleg 70,3 százalék azok aránya, akik hipermarketben, szupermarketekben vagy diszkont áruházban vásárolnak. A fogyasztók 14,6 százaléka a független kisboltokat látogatja, míg 7,6 százalék piacról vásárolja az élelmiszert...” Forrás: Maszol.ro: [teljes cikk > teljes cikk 2 >](#)

Tényleg „egy rományilkosnak” állítottak emléket Nagyszebenben?

Nagy felháborodást váltott a román nacionalisták körében, hogy Nagyszeben központjában szobrot kapott Samuel von Brukenthal, az Erdélyi Fejedelemség egykori kormányzója, híres műgyűjtő. A résztvevők azt nehezményezték, hogy a Klaus Johannis államfő által felavatott szobor olyan személyiségnek állít emléket, akit közvetlen felelősség terhel az 1784-es erdélyi parasztfelkelés vezetői, Horea, Cloșca és Crișan kivégzéséért, amely során – példát statuálandó – kerékbe töréséért. [...] "Elsősorban egy társadalmi mozgalomként kéne a felkelést értelmezni, amelynek - mivel a 18. század végén vagyunk - már van némi etnikai, nemzeti felhangja, főleg azért, mert a résztvevők jelentős része román volt, és a nemesség legnagyobb része meg magyar. Ez egy olyan korszak, amikor a régi társadalmi struktúrák kezdenek felbomlani. - magyarázta Szegedi Edit történész, a Babeș-Bolyai Tudományegyetem Európai Tanulmányok Karának tanára...” Forrás: Transindex.ro: [teljes cikk >](#)

A húszéves Sapientia-egyetemet ünnepelték Csíkszeredában

Kétnapos rendezvénnyel ünnepelték a Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem első tanévnyitójának huszadik évfordulóját Csíkszeredában. Szombaton kerekasztal-beszélgetésekkel, koncertekkel, míg vasárnap díszünnepséggel és díjátadásokkal ünnepelték a magyar nyelvű magánegyetem jubileumát. Húsz évvel ezelőtt, 2001. október 3-án kezdte el tanulmányait az első évfolyam a Sapientia EMTE Csíkszeredai Karán. [...] Vasárnap az egyetem nagyaulájában gyűlt össze az felsőoktatási intézmény vezetősége, világi és egyházi előljárók, politikusok, hogy köszöntsék a húszéves egyetemet. Elsőként Tonk Márton rektor, az MTK EB tagja köszöntötte a megjelenteket, s kiemelte: az elmúlt 30 év romániai magyarságot érintő legfontosabb történései között helyet kapott a Sapientia megalapítása is. [...] „Ma már a Romániában magyar nyelven tanuló egyetemi hallgatók egynegyede a Sapientián, egyharmada pedig az önálló magánegyetemi hálózatban tanul. A nemzetközi rangsorokban Románia mintegy 100 jegyzett egyeteme közül 20 év működés után a Sapientia a huszadik hely körül áll rangos állami egyetemeket utasítva maga mögé...” Forrás: Maszol.ro: [teljes cikk >](#)

Kötetbemutató: A házastársak meghitt kapcsolatára világít rá Gróf Mikó Imre és felesége leveleskönyve

Az „Erdély Széchenyijeként” emlegetett gróf Mikó Imre és felesége, Rhédey Mária 1848–1849-es leveleskönyvét mutatják be a hét végén Háromszéken a Liszt Intézet szervezésében. A több szempontból is izgalmas kötet nemcsak a házastársak egymáshoz fűződő meghitt kapcsolatára világít rá, hanem az írások keletkezésének okára és körülményeire is. A szentgyörgyi bemutatón Somogyi Gréta irodalomtörténész és József Álmos helytörténész is jelen lesz, ünnepi beszédet mond Tamás Sándor, Kovászna megye tanácsának elnöke, valamint Sztakics Éva, a Székely Mikó Kollégium igazgatója. Az esemény háziasszonya Szebeni Zsuzsanna, a Liszt Intézet Sepsiszentgyörgy vezetője – közölte az intézet...” Forrás: Kronikaonline.ro: [teljes cikk > teljes cikk 2 >](#)

Kötet: Hiánypótló kézikönyv Kolozsvár madarairól

A Kolozsváron fészkelő és időszakosan itt tartózkodó madárfajokat térképezi fel az a kiadvány, amely nemrég jelent meg a Román Madártani Egyesület (SOR) kiadásában magyar és román nyelven. A Kósa Ferenc biológus és társai szerkesztette atlasz hiánypótló, a kincses város madarainak bemutatása mellett felhívja a figyelmet a fajok védelmének fontosságára, továbbá gyakorlati tanácsokat ad szárnyas barátaink gondozásához is...” Forrás: Kronikaonline.ro: [teljes cikk >](#)

Helyzetkép: Árpád-kori templom a lombok alatt: Életerős a marosfelfalui református közösség

Maros megyében, a Felső-Maros mentén, Szászrégen közvetlen közelében található Marosfelfalu, amely lakosságának zöme református. A református templom az országút mellett áll, nemrég újították fel kívül-belül. A parókia kertjében, hátul a diófák takarásában egy Árpád-kori templom maradványa található, amellyel kapcsolatosan nagy terveik vannak a helyi lelkésznek, Dobos Lorándnak. Nyolc éve szolgál Marosfelfaluban a lelkipásztor, aki elégedett a közösséggel, jól érzi magát a faluban, ahol sok a tetterre kész, erős és energikus fiatal, akik részt vesznek a rendezvények szervezésében, a közösségi életben...” Forrás: Kronikaonline.ro: [teljes cikk >](#)

Miért fontos a vallástudomány, különösen egy olyan országban, mint Románia?

A nagyszebeni Ökumenikus Kutatóintézet egyike Európa legismertebb teológiai intézeteinek, amelyek a vallások közötti párbeszédet és a vallásos intézmények történetét kortárs, nemegyszer vallástudományi módszerrel kutatják. Az intézet nemrég került a romániai sajtó figyelmébe, amikor a svájci származású, hosszú évek óta már a nagyszebeni élet meghatározó alakjának számító Stefan Tobler, az intézet igazgatója német nyelvű nyílt levelében kifejtette, hogy a Norvég Alap által 1,1 millió euróval támogatott projektjére a Román Ortodox Egyház (BOR) „nem adta áldását”. A román ortodox egyház domináns, mindent áthálózó jellegét eddig is ismertük, ám kutatási projektbe és az akadémiai világba ilyen agresszívan talán még nem avatkoztak be. Az ortodox egyház azt kifogásolta, hogy a projekt egyháztörténeti kutatásai során a Román Ortodox Egyház XIX. század közepéig tartó, kolostorban használt roma rabszolgáinak helyzetét is fogja kutatni és a kutatásban részt vevő ortodox egyetemi alkalmazottak erre nem kaptak egyházi áldást...” Forrás: Transindex.ro: [teljes cikk >](#)

35 erdélyi alkotó párbeszéde a sepsiszentgyörgyi EMŰK-ben

Az Erdélyi Művészeti Központ Ösztön – I. Erdélyi Képzőművészeti Seregszemle címmel egy kiállítást szervezett, ahol 35 művész alkotását mutatták be. A tárlatról Madaras Péter kurátort kérdeztük. A kiállításnak van egy tágabb kontextusa. Egyrészt az EMŰK évek óta követi a fiatalabb romániai magyar képzőművészek tevékenységét. Másrészt Ön az utóbbi két évben egy kutatást is végzett, aminek eredménye egy adatbázis az 50 év alatti, Erdélyben született művészekről...” Forrás: Transindex.ro: [teljes cikk >](#)

Magyar állami kitüntetések adtak át Kolozsváron

2021. szeptember 30-án Mile Lajos főkonzul augusztus 20. alkalmából adományozott magyar állami kitüntetések adott át a Kolozsvári Főkonzulátus rendezvénytermében. [...] Több évtizedes teológusi és pedagógusi pályája, valamint Márton Áron püspök emlékének ápolásában vállalt szerepe elismeréseként dr. Marton József Fraknói Vilmos-díjas egyháztörténész, az MTA külső köztestületének tagjának - [...] A kolozsvári magyar nyelvészet területén végzett tudományos, oktatói és publikációs tevékenysége elismeréseként Szilágyi N. Sándor nyelvtudományi szakíró, az MTA külső köztestületének tagjának - Áder János, Magyarország köztársasági elnöke a Magyar Érdemrend lovagkeresztje polgári tagozata kitüntetését adományozta. [...] Díjat kapott továbbá...” Forrás: Transindex.ro: [teljes cikk >](#)

SZLOVÁKIA/FELVIDÉK

Megalakult a Szövetség

Október másodikán, szombaton tartotta alakuló kongresszusát Somorján az egyesült magyar párt, a Szövetség. Ezzel együtt az elődpártok – a Most-Híd, az MKP és az Összefogás megszűntek. A maratoni hosszúságú ülésen az új párt elnökévé Forró Krisztiánt, alelnökévé Mózes Szabolcsot, míg az Országos Tanács élére Sólymos Lászlót választották a küldöttek...” Forrás: Felvidek.ma: [teljes cikk >](#)

Podcast: Lovász Attila az RTVS magyar adásának bővítéséről

Péntektől új stúdióból sugároz a Pátria rádió, a szlovák közszolgálati televízióban azonban ennél jóval több a változás. A múlt hét óta ugyanazzal a stábbal, az eddigi műsoridő dupláját készíti, hamarosan pedig havonta egyszer vitaműsorral jelentkeznek a tévések. Kérdés, hogy kinek. Vajon mivel tudja megszólítani az új műsorszerkezet a szlovákiai magyar nézőket? Miért hallgatják jóval kevesebben a Pátria rádiót, mint tíz évvel ezelőtt? Hogyan változtak meg a rádiózási és televíziózási szokásaink? Podcastunk vendége Lovász Attila, a közszolgálati televízió és rádió nemzetiségi adásainak igazgatója...” Forrás: Parameter.sk: [teljes cikk >](#)

Nívós beszélgetéseknek ad otthont a komáromi könyvtár

Átalakulóban a komáromi Szinnye József Könyvtár, amelynek kezdeményezésére januártól heti rendszerességgel kerül sor egy-egy disputára az irodalmi vagy a tudományos élet magyar és szlovák képviselőivel. A közönség a héten első ízben kaphatott ízelítőt arról, hogy miként képzei el az intézmény a beszélgetőesteket. Berg Judit és Nyáry Krisztián mellett Daniela Kapitánová, Lucia Molnár Satinská voltak a Rév vendégei csütörtök este. [...] Ennek első lépéseként Berg Judit meseíró és Nyáry Krisztián irodalomtörténész érkezett Komáromba a könyvtár meghívására. Előbb rendhagyó irodalomórát tartottak – Berg Judit a Marianum-iskolában, Nyáry Krisztián a Selye-gimnáziumban –, este pedig a könyv jövőjéről, olvasási szokásairól és a digitális kor kihívásairól beszélgettek Gazdag Józseffel a Révben, telt ház előtt. [...] A könyvtár tervei szerint januártól heti rendszerességű programnak számítanak majd a hasonló rendezvények...” Forrás: Ujszo.com: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#) [teljes cikk 3 >](#)

Rendhagyó „kulturális” születésnap Naszvadon – B. Szabó Péter könyvbemutatóval egybekötött köszöntése

Megható születésnapot szervezett a naszvadi Mécsvirág Irodalmi Kör és a Csemadok naszvadi alapszervezete a Naszvadról elszármazott (1969-ben emigrált) és jelenleg Zürichben élő B. Szabó Péternek. A helyi művelődési házban tartott ünnepségen

bemutatták B. Szabó Péter lejjebb verseskötetét, mely a budapesti Kráter Kiadó és a Svájci Magyar Irodalmi és Képzőművészeti Kör – SMIKK gondozásában jelent meg, s melynek címe: Bolygó magyar. Az ünnepséget Csontos Erzsébet, a naszvadi Mécsvirág Irodalmi Kör vezetője nyitotta meg, aki egyben méltatta B. Szabó Péter munkásságát, illetve bemutatta a szerző új kötetét. [...] Szabó Péter hatékonyan bekapcsolódott az 1956-os magyar emigrációs szervezetekbe, majd további szervezeteket alapított. 1970-ben létrehozta a Zürichi Magyar Ifjúsági Klubot, melynek az emigráció első független folyóiratát szerkesztette, Jövönk c. címmel. 1976-ban, az 1956-os forradalom 20. évfordulójára Bozsóki Jánossal és Magyarai Sándorral létrehozta a Svájci Magyar Irodalmi és Képzőművészeti Kört (SMIKK), melynek tizenhat évig főtítkára, majd elnöke lett...” Forrás: Korkep.sk: [teljes cikk >](#)

Az államfordulat eseményei Szepsiben – kiállítás nyílt Trianonról

A Csemadok Szepsi Alapszervezete és a Fórum Kisebbségkutató Intézet szervezésében a Fábry Zoltán Közéleti Napok keretében 2021. október 1-én megrendezésre került a TRIANON 1918-1920 az államfordulat eseményei a mai Dél-Szlovákia térségében című kiállítás. Heltai Jenő Szabadság című versének részletét Demko András előadásában halhattuk, majd Köteles László, a Csemadok országos alelnöke köszöntötte a jelenlévőket. Őt követően Simon Attila történész, a Fórum Kisebbségkutató Intézet igazgatója, az MTA külső köztestületi tagja megnyitotta és ismertette a kiállítás anyagát, valamint létrejöttének körülményeit...” Forrás: Felvidek.ma: [teljes cikk >](#)

Lehár Ferenc-emlékműsor, kiállítás és könyvbemutató Losoncon

Az „operettkirály” születésének 150., Losoncra érkezésének 130. évfordulóját 2020-ban tervezte megünnepelni a Csemadok Losonci Alapszervezete. A járványhelyzet miatt többször módosult az időpont és a helyszín, míg végül a Nógrádi Múzeum és Galéria, valamint a Csemadok közös rendezvényeként 2021. szeptember 30-án megvalósult az emlékest, melynek keretében Lehárdalok műsora, könyvbemutató és kiállításmegnyitó is volt, korlátozott számú közönség részvételével. Házigazdaként Kacarová Iveta múzeumigazgató köszöntötte a rendezvény közreműködő vendégeit: Klemen Teréziát és Margitay Zoltánt, Az operettkirály – Lehár Ferenc életútja című könyv szerzőit...” Forrás: Felvidek.ma: [teljes cikk >](#)

DIASZPÓRA

Podcast: Új tanév elé néznek a Clevelandi hétfégi magyar iskolák tanárai

Clevelandben három magyar iskola is van, egymásnak nem konkurenciát, inkább erősítését jelentenek. A magyar oktatást tekintik missziójuknak azok az igazgatók, akik nyilatkoztak rádióknak. [...] „A tanítás is hivatásom az Isten és a magyar nemzetem felé.” – A Nyugat-oldali Evangélikus Gyülekezet részéről Nt. Tamásy Éva lelkipásztor mondta el a legfontosabb aktualitásokat. A Nyitott Szívecskék magyar iskola idén ünnepli a 20. születésnapját. [...] Szentkirályi Judit a központi Clevelandi Magyar Iskola vezetője. Az oktatás 1958-ban indul Papp Gábor vezetésével, aki az akkori 14. számú Görgey Arrthur Cserkészcsapat parancsnoka volt. Láttam, hogy a cserkészlet nem lesz elegendő a nyelvmegtartáshoz. A jelenlegi igazgatónő, Szentkirályi Judit 2014 óta foglalkozik a tudatos nyelvmegtartással. A legnagyobb múltra visszatekintő iskola olyan diákokat fogad, akik már alapszinten beszélnek magyarul. [...] Az Első Magyar Református Templom égisze alatt működő Nebuló Magyar Iskolát Krasznai Beáta igazgatja. Vasárnaponként zajlik a tanulás, 7-8 éve folyamatosan járnak hozzájuk a gyerekek...” Forrás: Bocskairadio.org: [teljes cikk >](#)

Podcast: Megérkezett Clevelandbe Dr. Fehér Krisztina vendégoktató

A kétnyelvűség jelenségéről nem csak szakirodalomban olvasott, hanem lengyel származású férjével a hétköznapiakban is megéli azt. Dr. Fehér Krisztina, a Cleveland State University (CSU) új nyelvésze. Két éven át tanítja majd magyarul az egyetemi hallgatókat, és vendégeskedik a clevelandi magyar közösségnél, hogy a nyelvmegtartás fontosságára hívja fel a figyelmet szóval és tettel egyaránt. [...] Kutatási területe a szociolingvisztika, tanulmányait a kétnyelvűség, származási nyelv tematikában publikálta, külön foglalkozott a gyermekek nyelvvel. Kutatási eredményeire alapozza clevelandi terveit, elméleti következtetéseit a gyakorlatban szeretné átültetni clevelandi tartózkodása alatt. A Cleveland State University-n az idősebb korosztály képviselői is beültek az iskolapadba, hiszen a Project60 megnevezésű kurzus keretein belül ingyenesen járhatnak a magyar órákra...” Forrás: Bocskairadio.org: [teljes cikk >](#)

Paul Sohar amerikai műfordító kapta idén a Balassi műfordítói nagydíjat

Paul Sohar magyar származású amerikai műfordító kapta idén a Balassi műfordítói nagydíjat. A Külgazdasági és Külügyminisztérium (KKM) szervezésében a Magyar Tudományos Akadémián rendezett csütörtöki ünnepségen a KKM kulturális diplomáciáért felelős helyettes államtitkára azt hangoztatta, Magyarország nem lehet eléggé hálás azoknak, akik elérhetővé teszik irodalmunk nagyjait idegen nyelveken. Schöberl Márton úgy fogalmazott, hogy a műfordítók küldetése - Szent Jeromos, a fordítók védőszentjének kora óta - ma is ugyanaz: kultúrát kultúrára fordítani, "beavatni a célnyelvi olvasókat a forrásnyelvi kultúrába...” Forrás: Szabadsag.ro: [teljes cikk >](#)